

Länsstyrelsen

Västernorrland

Angående skydd av Mjällådalen

Naturskyddsföreningen Timrå arrangerade den 26-31 juli 2009 Forskningsresan i Naturvårdens Utmarker i Mjällådalen i norra delen av Timrå kommun, från kommungränsen ner till åns utflöde i Ljustorpsån. Sammanlagt deltog ett 50-tal forskare och andra naturintresserade personer från hela Sverige i arbetet med att inventera dalgångens naturvärden. Till det kan läggas att Medelpads Ornitologiska förening tidigare under våren inventerade fågellivet.

Utan att göra anspråk på att vårt inventeringsarbete i Mjällådalen är heltäckande, finns nu en god grund för Länsstyrelsens fortsatta arbete med att åstadkomma ett bättre skydd för Mjällådalens unika naturvärden, i och med att inventeringsrapporten för Forskningsresan i Mjällådalen nu ligger på bordet.

Naturskyddsföreningen Timrå överlämnar genom detta brev inventeringsrapporten och anhåller samtidigt om att länsstyrelsen beslutar att utreda möjligheterna till ett formellt skydd för de delar av Mjällådalen från Västanå och nedströms som ännu inte är förstörda av täkter, skogsbilvägar, avverkningar, sönderkörda/söndergrävda nipor och raviner. Eftersom det handlar om ett omfattande projekt krävs att alla goda krafter, olika myndigheter och markägare, samordnas för att kunna utnyttja de verktyg i form av olika skyddsformer och resurser som finns tillgängliga. Det är vår förhoppning att länsstyrelsen vill påta sig rollen som samordnare. Tillsammans med Västanå naturreservat med naturum skulle området kunna bli en stor tillgång för länet.

Vi vill samtidigt påminna om att Mjällådalens nip- och ravinsystem, och intilliggande långskäggslokaler, ligger i linje med Länsstyrelsens Strategi för skydd av skog. Se citat nedan:

”Det finns ett antal skogsmiljöer som är utmärkande för Västernorrlands län och som vi därför har ett extra stort ansvar för att skydda. Dessa läns specifika skogsmiljöer är:

- *Kustnära skogar i Höga kusten*
- *Sydvästberg*
- *Älvnära nip- och ravinmiljöer*
- *Gråallundar på norra Alnön och Söråkerslandet*
- *Långskäggsskogar”*

Naturskyddsföreningen har länge haft uppfattningen att Mjällådalen genom kombinationen av olika värden är ett skyddsvärt område och bör bevaras till kommande generationer. Det vi vill peka på är i första hand:

1. Geologiska värden

Mjällån är något så ovanligt som ett helt oreglerat vattendrag och som i högsta grad är levande. Med kraftig meandring förändras åfåran mycket snabbt. I dalgången finns i förhållande till det lilla vattendraget mycket höga nipor. Dessutom långa krång, knivskarpa getryggar, terrasser, korvsjöar, äldre åfåror på olika höjder, kallkällor och många djupa raviner. Ett dramatiskt landskap som i miniatyr mycket tydligt kan visa hur våra stora norrlandsälvar har utvecklats.

2. Biologiska värden

Som framgår av vår inventeringsrapport finns områden med höga naturvärden kopplade till skogen. Även om inte alla områden i sig har höga skyddsvärden idag är det viktigt att understryka behovet av att skydda större sammanhängande skogar, inte minst för den framtida utvecklingen av den biologiska mångfalden.

Det är sedan tidigare känt att dalgången är en fin insektsmiljö. Strandskalbagarna vid Mjällån uppvisar för Skandinavien mycket ovanliga arter, varav ett par har sin enda kända förekomst just här. Under Forskningsresan upptäcktes flera tidigare inte funna arter. Med största sannolikhet finns ännu fler att hitta.

Sötgräs och myskmåra är några av de intressanta kärlväxter, som är något av karaktärsarter för Mjällådalen. Sötgräset växer ymnigt vid störda strandnära områden. Myskmåran är främst knuten till de fuktfattade ravinsystemen.

Utter har noterats året runt. Strömstare, Forsärla, backsvala är andra förekommande djurarter i Mjällådalen.

3. Kulturvärden

Mjällådalen innehåller inte endast naturvärden. Ett stort antal fångstgropar (okända/oregistrerade av Skogsstyrelsen). Fäbodstigar, flottarstigar, timmervägar. Trots att det finns många spår av mänsklig påverkan gör avsaknaden av nutida byggnader och vägar att man ändå upplever en vildmarkskänsla. Här finns även igenlagda kulturmarker. Om det vittnar ängar och hölador från nu försvunna torp. I vissa områden skulle en skötsel av kulturmark i form av slåtter, och slyröjning, öka området värde ytterligare.

4. Sociala värden

Dalgångens tätortsnära läge i Timrå mellan Sundsvall och Härnösand gör den mycket attraktiv som ett framtida besöksmål för betydligt större grupper än vad som förekommer idag. Flera stigar från väg 331 leder ner till ån och gör området mycket lättillgängligt.

Mycket arbete finns redan nedlagt för att ställa i ordning området som besöksmål. Där finns två gångbroar över ån och över större bäckar, röjda och märkta stigar samt flera vindskydd. Aktiviteter pågår för att göra området ännu mera känt genom framställning av kartor och skyltar. Sportfiske är ytterligare en möjlighet som skulle kunna utvecklas betydligt i området.

Sammanfattningsvis kan man säga att det mesta redan finns klart för att kunna erbjuda besökare en totalupplevelse, det är bara det långsiktiga skyddet som saknas.

Med vänlig hälsning

Bengt-Göran Norlin

Linda Stiernberg

Ordförande

Ordförande

Naturskyddsföreningen Timrå

Naturskyddsföreningen Härnösand

Bilagor:

1. Forskningsresans inventeringsrapport
2. Lennart Vessbergs dokument om Mjällåns geologi
3. Vandringsled Västanå-Roten
4. Inventering av bottenfaunan

Kopior för kännedom till :

Naturvårdsverket

Skogsstyrelsen

Timrå kommun

Härnösands kommun